

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 87/19

Λουξεμβούργο, 4 Ιουλίου 2019

Απόφαση στην υπόθεση C-622/17
Baltic Media Alliance Ltd κατά Lietuvos radijo ir televizijos komisija

Ένα κράτος μέλος μπορεί, για λόγους δημόσιας τάξης όπως η καταπολέμηση της υποκίνησης μίσους, να επιβάλει την υποχρέωση να μη μεταδίδεται ή να μην αναμεταδίδεται, για ορισμένο χρονικό διάστημα, το πρόγραμμα τηλεοπτικού καναλιού άλλου κράτους μέλους παρά μόνο στο πλαίσιο πακέτων με πρόσθετη χρέωση

Οι πρακτικές λεπτομέρειες της διανομής του καναλιού αυτού δεν πρέπει πάντως να εμποδίζουν την καθ' εαυτήν αναμετάδοση του προγράμματός του

Η Baltic Media Alliance Ltd («BMA»), εταιρία καταχωρισμένη στα μητρώα του Ηνωμένου Βασιλείου, μεταδίδει το πρόγραμμα του τηλεοπτικού καναλιού NTV Mir Lithuania, το οποίο προορίζεται για το λιθουανικό κοινό και περιλαμβάνει, κατά κύριο λόγο, εκπομπές στη ρωσική γλώσσα. Στις 18 Μαΐου 2016 η λιθουανική επιτροπή ραδιοφώνου και τηλεόρασης («LRTK») έλαβε, δυνάμει της λιθουανικής νομοθεσίας, μέτρο με το οποίο υποχρέωνε τους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες καλωδιακής ή διαδικτυακής μετάδοσης τηλεοπτικών εκπομπών στους Λιθουανούς καταναλωτές να μη μεταδίδουν, για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών, το πρόγραμμα του καναλιού NTV Mir Lithuania παρά μόνο στο πλαίσιο πακέτων με πρόσθετη χρέωση. Η απόφαση βασιζόταν στο γεγονός ότι ένα πρόγραμμα που είχε μεταδοθεί στις 15 Απριλίου 2016 στο επίμαχο κανάλι περιείχε υλικό το οποίο υποκινούσε σε εχθρότητα και εθνικό μίσος εις βάρος των βαλτικών χωρών.

Η BMA άσκησε ενώπιον του Vilniaus apygardos administracinis teismas (διοικητικού πρωτοδικείου του Βίλνιους, Λιθουανία) προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως της 18ης Μαΐου 2016, ισχυριζόμενη, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατά παράβαση της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων¹, η οποία επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να διασφαλίζουν την ελευθερία λήψης και να μην εμποδίζουν την αναμετάδοση, στην επικράτειά τους, τηλεοπτικών εκπομπών προερχόμενων από άλλα κράτη μέλη για λόγους όπως τα μέτρα κατά της υποκίνησης μίσους. Το ως άνω δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν μια απόφαση όπως αυτή που ελήφθη από την LRTK εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της προαναφερθείσας οδηγίας.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του γράμματος, των σκοπών, της όλης οικονομίας και του ιστορικού της θέσπισης της οδηγίας, και λαμβανομένης επίσης υπόψη της σχετικής νομολογίας, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δεν συνιστά εμπόδιο, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, εθνικό μέτρο το οποίο επιδιώκει, γενικώς, σκοπό δημόσιας τάξης και ρυθμίζει τις πρακτικές λεπτομέρειες της διανομής τηλεοπτικού καναλιού στους καταναλωτές του κράτους μέλους λήψης, εφόσον οι πρακτικές αυτές λεπτομέρειες δεν εμποδίζουν την καθ' εαυτήν αναμετάδοση του προγράμματος του εν λόγω καναλιού. Τούτο διότι ένα τέτοιο μέτρο δεν καθιερώνει δεύτερο έλεγχο των τηλεοπτικών εκπομπών του αντίστοιχου καναλιού, επιπλέον εκείνου τον οποίο οφείλει να πραγματοποιεί το κράτος μέλος εκπομπής.

Όσον αφορά το επίμαχο μέτρο, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι από τις παρατηρήσεις της LRTK και της Λιθουανικής Κυβέρνησης προκύπτει ότι, με τη θέσπιση του λιθουανικού νόμου για την πληροφόρηση του κοινού, βάσει του οποίου εκδόθηκε η απόφαση της 18ης Μαΐου 2016, ο Λιθουανός νομοθέτης θέλησε να καταπολεμήσει την ενεργή διάδοση πληροφοριών που

¹ Οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) (ΕΕ 2010, L 95, σ. 1).

απαξιώνουν το λιθουανικό κράτος και απειλούν την υπόστασή του ως κράτους, και επιδίωξε, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερα σημαντικής επιρροής της τηλεόρασης στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, να προστατεύσει την ασφαλή ροή της πληροφόρησης στη Λιθουανία, αλλά και να εγγωγηθεί και να διαφυλάξει το συμφέρον του κοινού για ορθή ενημέρωση. Μεταξύ των πληροφοριών στις οποίες αναφέρεται ο νόμος αυτός περιλαμβάνεται κάθε υλικό που παρακινεί σε ανατροπή της λιθουανικής συνταγματικής τάξης διά της βίας και σε προσβολή της κυριαρχικής εξουσίας, της εδαφικής ακεραιότητας και της πολιτικής ανεξαρτησίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, μέσω πολεμικής προπαγάνδας, υποκίνησης σε πόλεμο, μίσος, γελοιοποίηση ή ευτελισμό και ενθάρρυνσης των διακρίσεων, της χρήσης βίας ή των αντιποίνων εις βάρος ομάδας προσώπων ή μέλους αντίστοιχης ομάδας λόγω, μεταξύ άλλων, της εθνικότητάς τους.

Με τις παρατηρήσεις της, η LRTK διευκρίνισε ότι η απόφαση της 18ης Μαΐου 2016 ελήφθη επειδή ένα από τα προγράμματα τα οποία μεταδόθηκαν από το κανάλι NTV Mir Lithuania περιείχε ψευδείς πληροφορίες που υποκινούσαν σε εχθρότητα και εθνικό μίσος εις βάρος των βαλτικών χωρών, αναφορικά με την υποτιθέμενη συνέργεια Λιθουανών και Λεττονών στο Ολοκαύτωμα και με τη φερόμενη ως εθνικιστική και νεοναζιστική εσωτερική πολιτική των βαλτικών χωρών, η οποία αποτελεί, κατά το ίδιο τηλεοπτικό πρόγραμμα, απειλή για τη ρωσική εθνική μειονότητα που ζει στις χώρες αυτές. Η LRTK υποστήριξε ότι η τηλεοπτική αυτή εκπομπή απευθυνόταν στοχευμένα στη ρωσόφωνη μειονότητα της Λιθουανίας και είχε ως σκοπό, μέσω διαφόρων τεχνικών προπαγάνδας, να επηρεάσει με αρνητικό και υπαινικτικό τρόπο τις απόψεις της κοινωνικής αυτής ομάδας σχετικά με την εσωτερική και εξωτερική πολιτική την οποία ακολουθούν η Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Δημοκρατία της Εσθονίας και η Δημοκρατία της Λεττονίας, να επιτείνει το χάσμα και την πόλωση στην κοινωνία καθώς και να αναδείξει τόσο την ένταση που έχουν δημιουργήσει στην Ανατολική Ευρώπη οι δυτικές χώρες όσο και τον ρόλο της Ρωσικής Ομοσπονδίας ως θύματος.

Με βάση τα παραπάνω πρέπει να γίνει δεκτό ότι ένα μέτρο όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη επιδιώκει, γενικώς, σκοπό δημόσιας τάξης.

Επιπλέον, όπως εξέθεσαν η LRTK και η Λιθουανική Κυβέρνηση με τις παρατηρήσεις τους, η απόφαση της 18ης Μαΐου 2016 ρυθμίζει αποκλειστικώς τις πρακτικές λεπτομέρειες της διανομής του προγράμματος του καναλιού NTV Mir Lithuania στους Λιθουανούς καταναλωτές. Παράλληλα, δεν αμφισβητείται ότι η απόφαση της 18ης Μαΐου 2016 δεν αναστέλλει ούτε απαγορεύει την αναμετάδοση του προγράμματος του ίδιου αυτού καναλιού στη λιθουανική επικράτεια, δεδομένου ότι το πρόγραμμά του μπορεί, παρά την ως άνω απόφαση, να συνεχίσει να μεταδίδεται νομίμως στη Λιθουανία και ότι οι Λιθουανοί καταναλωτές εξακολουθούν να είναι σε θέση να το παρακολουθούν, υπό την προϋπόθεση ότι γίνονται συνδρομητές σε πακέτο με πρόσθετη χρέωση.

Κατά συνέπεια, ένα μέτρο όπως το επίμαχο εν προκειμένω δεν εμποδίζει την καθ' εαυτήν αναμετάδοση, εντός του κράτους μέλους λήψης, των προερχόμενων από άλλο κράτος μέλος τηλεοπτικών εκπομπών του τηλεοπτικού καναλιού εις βάρος του οποίου ελήφθη το εν λόγω μέτρο. Το Δικαστήριο, καταλήγει, επομένως, ότι το μέτρο αυτό δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582